

## POSTANOWIENIE

12 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 12 stycznia 2024 r. w Warszawie  
w sprawie ze skargi P. (sp. z o.o.) w M. (N.) Oddział w Polsce  
o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wpisem do rejestru  
zastawów z 25 maja 2020 r. Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie,  
WA XI Ns Rej Za [...]  
z wniosku A. w H.  
z udziałem Zarządcy masy sanacyjnej S. spółki  
z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w restrukturyzacji  
o wpis zastawu,  
na skutek skargi kasacyjnej P. (sp. z o.o.) w M. (N.) Oddział w Polsce  
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie  
z 6 października 2022 r., XXIII Ga 568/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

(E.C.)

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 6 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację P. (sp. z o.o.) w M. Oddział w Polsce od postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 11 lutego 2022 r.

oddalającego jego skargę o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem tego Sądu z 25 maja 2020 r. wydanym w sprawie o wpis.

W podstawach skargi kasacyjnej P. (sp. z o. o.) w M. Oddział w Polsce zarzucił naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu w postępowaniu rejestrowym wykładni oświadczeń woli złożonych w umowie zastawniczej w oparciu o dyrektywy wykładni określone w tym przepisie przy jednoczesnym pominięciu wynikającego z art. 2 ust. 1 i 2, art. 3 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 2017; dalej: „u.z.r.r.z.”) obowiązku dokonania ograniczonej wykładni oświadczeń woli, opartej na treści dokumentów stanowiących podstawę dokonania wpisu do rejestru zastawów, a ponadto naruszenie art. 2 ust. 1 i 2, art. 3 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 3 u.z.r.r.z. polegające na sprzecznym z treścią tych przepisów przekroczeniu zakresu kognicji sądu rejestrowego oraz dokonaniu interpretacji rzekomej woli i zamiaru zastawcy i zastawnika skutkującej uznaniem, że przedmiotem zastawu był rachunek bankowy.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. W ocenie skarżącego zachodzi konieczność wyjaśnienia, czy w postępowaniu dotyczącym wpisu do rejestru zastawów, dyrektywy wykładni oświadczeń woli należy rozumieć w ten sam sposób, jak w innych postępowaniach gospodarczych, czy też wężiej, z nadaniem prymatu pisemnemu sformułowaniu *essentialia negotii* i mając na względzie specyfikę sformalizowanego i ograniczonego w swoim zakresie postępowania rejestrowego. W uzasadnieniu wniosku skarżący wskazuje na postanowienia z 12 kwietnia 2013 r., IV CSK 515/12 i z 11 września 2019 r., V CSK 555/18, w których Sąd Najwyższy stwierdził, że zacieśnienie badania, dokonywanego przez sąd wieczystoksięgowy, do wniosku o wpis i dokumentów dołączonych do niego oraz treści księgi wieczystej zmniejsza możliwości tego sądu czynienia ustaleń dotyczących zgodnego zamiaru stron, celu umowy i innych czynników, wpływających, stosownie do art. 65 k.c., na wynik wykładni oświadczeń woli, w porównaniu z możliwościami, jakie sąd ma, gdy takie zacieśnienie nie występuje i rozpoznając wniosek o wpis sąd bada jedynie treść, formę wniosku oraz dokumentów stanowiących podstawę wpisu, przy czym sąd oddala wniosek o wpis,

jeżeli treść dokumentów stanowiących jego podstawę oczywiście narusza prawo. Wobec tego – zdaniem skarżącego – w postępowaniu rejestrowym, podobnie jak w postępowaniu wieczystoksięgowym obowiązują zasady formalizmu i wyłączności pisemności postępowania oraz wyłączona jest możliwość prowadzenia dowodów osobowych. W przypadku wątpliwości co do treści umowy zastawniczej niemożliwe jest przeprowadzenie pełnego postępowania dowodowego, w toku którego dopuszczone zostałyby dowody takie, jak chociażby dowód z przesłuchania stron, czy też z korespondencji wymienianej w toku negocjacji w celu ustalenia, w jaki sposób doszło do wprowadzenia do umowy budzących wątpliwości postanowień oraz jaki był rzeczywisty zamiar stron.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że prawidłowe oznaczenie podmiotu, który wniósł skargę kasacyjną oraz skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wpisem do rejestru zastawów wynika z art. 14 ust. 1, art. 16 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (jedn. tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 470). Z kolei oznaczenie dłużnika (zastawcy), w związku z postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 10 stycznia 2023 r. o otwarciu postępowania sanacyjnego (k. 252; zob. też dane z KRS wg stanu z 12.01.2024 r.), znajduje uzasadnienie w art. 53 ust. 1, art. 66 ust. 2 i art. 311 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (jedn. tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 2309 ze zm.).

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Podstawowym zaś celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Uzasadnienie wniosku opartego na tej przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania wymaga sformułowania określonego, dotychczas nierozwiązanego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, zaprezentowania argumentacji przekonującej o istnieniu na tle tego problemu rozbieżnych ocen prawnych i świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, a ponadto wskazania, dlaczego jest ono istotne. Chodzi przy tym wyłącznie o takie zagadnienie, którego rozstrzygnięcie będzie służyło rozpoznaniu wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Wskazana przez skarżącego przesłanka nie została wykazana. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostało sporządzone niejako obok okoliczności faktycznych sprawy, a zatem z ich pominięciem. Sądy *meriti* w sprawie, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania, nie przeprowadziły bowiem dowodu z osobowych źródeł ani też z korespondencji stron dotyczącej ich negocjacji. Sądy oceny co do przedmiotu zastawu dokonały wyłącznie, opierając się na treści samej umowy zastawniczej oraz jej załączników. Należy jednocześnie zaznaczyć, że wprowadzie w jednym z postanowień umownych rzeczywiście jest mowa o ustanowieniu zastawu na udziałach (bez ich skonkretyzowania), ale w świetle treści pozostałych postanowień umowy, a także aneksu do niej, nie budzi wątpliwości, że przedmiotem zastawu są wyszczególnione w umowie wierzytelności z rachunków bankowych zastawcy (dłużnika). W preambule do tej umowy wyraźnie wskazano przedmiot zastawu, zaś w postanowieniach umownych zdefiniowano pojęcie rachunku bankowego (brak natomiast takiej definicji odnośnie do udziałów) i szczegółowo odniesiono się do tego przedmiotu w dalszych postanowieniach umownych, zaś w załączniku do umowy i aneksie do niej wymieniono rachunki bankowe, których umowa zastawnicza dotyczy.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[as]

(E.C.)